

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ІПОТЕРАПІЇ В РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ 6-10 РОКІВ З ЦЕРЕБРАЛЬНИМ ПАРАЛІЧЕМ

Денис ВОРОНІН

Львівський державний університет фізичної культури

Мета роботи – визначити ефективність впровадження авторської методики фізичної реабілітації дітей віком 6-10 років з церебральним паралічем.

Завдання дослідження:

1. Розробити авторську методику фізичної реабілітації дітей 6-10 років з церебральним паралічем на основі методики іпотерапії.
2. Впровадити дану методику в роботу іпотерапевтичних реабілітаційних центрів.
3. Визначити ефективність впровадження даної методики в процес фізичної реабілітації.
4. Порівняти результати від впровадження авторської методики з результатами впровадження спартанської методики.

Методи дослідження: педагогічний експеримент, тестування основних рухових функцій, тестування інтелектуального статусу.

Ключові слова: методика фізичної реабілітації, іпотерапія, лікувальна фізична культура, церебральний параліч.

Постановка проблеми: На даний момент в Україні існує велика проблема з неврологічними захворюваннями, що призводять до інвалідності. Особливо гостро ця проблема постає перед батьками дітей з церебральним паралічем, протягом останніх 7 років кількість осіб з даною недугою збільшилась приблизно на 10%. Виходом з даної ситуації може бути розробка нових або вдосконалення старих методик фізичної реабілітації [1, 2, 4].

Дослідження останніх років довели, що комплексне поєднання методів фізичної реабілітації при роботі з дітьми з церебральним паралічем дають набагато вищі результати, ніж використання окремих методів реабілітації, але на даний час ще не знайдено оптимальної комбінації методик фізичної реабілітації для осіб з церебральним паралічем. В своїй роботі ми наводимо наш варіант покращення методичного забезпечення процесу фізичної реабілітації осіб з церебральним паралічем віком 6-10 років, що за нашою думкою буде сприяти його оптимізації [2].

Мета роботи – визначити ефективність впровадження авторської методики фізичної реабілітації дітей з церебральним паралічем віком 6-10 років.

Методи дослідження: педагогічний експеримент, тестування основних рухових функцій, тестування інтелектуального статусу.

Організація дослідження. Дослідження проводилося на базах іпотерапевтичного центру при Благодійному фонді Олени Петрусевич (м. Київ) та Фізкультурно-оздоровчого центру при ПП „Західна котельня”. Було створено дві групи дітей (основна група та група порівняння) 6-10 років з діагнозом церебральний параліч по десять чоловік в кожній, у всіх 20 дітей був спастичний тетрапарез. В процесі фізичної реабілітації в основній групі застосовувалася авторська методика, в групі порівняння застосовували модифіковану спартанську методику (Д.М. Воронін [2], Г.Б. Дремова [4]).

Заняття з дітьми хворими церебральним паралічем проводились 3 рази на тиждень під керівництвом реабілітолога, самостійні заняття 2 рази на тиждень. Іпотерапія використовувалася один раз (в деяких випадках два) на тиждень, тривалість занять складала 65-75 хв. Лікувальна гімнастика використовувалася 3 рази на тиждень та додатково 2 рази самостійно. Масаж використовувався курсами по 3 тижні, 3 сеанси масажу на тиждень, з перервами між курсами 2 тижні. Фізіотерапія використовувалася у вигляді світлолікування, електролікування, магнітотерапії, теплолікування, гідролікування [2].

План заняття з іпотерапії для осіб віком 6-10 років з церебральним паралічем включає наступні компоненти: догляд за конем – 15 хв.; сідловка – 10 хв.; посадка – 5-10 хв.; постановка цілей – 2 хв.; розминка – 5 хв.; вправи – 5-10 хв.; робота над вдосконаленням навичок верхової

їзди (особлива увага на досягнення цілей уроку) – 15 хв.; гра – 5 хв.; шиккування / спішування – 5 хв.; підведення підсумків заняття – 2 хв.

Найбільш ефективними у фізичній реабілітації, в поєднанні з іпотерапією, є наступні методики масажу: класичний лікувальний масаж, масаж для покращення дихання, сегментарний масаж, точковий масаж. Масаж повинен покращити кровообіг, збільшити силу та нормалізувати тонус уражених м'язів, зменшити їх спастичність. Для нормалізації збудливості нервових клітин спинного мозку та нормалізації трофічних процесів використовується масаж паравертебральних ділянок [4].

Фізіотерапевтичні засоби обиралися індивідуально для кожного пацієнта, а саме: кріотерапія, рефлексотерапія, світлолікування, магніто-терапія, парафінолікування, бальнеотерапія (вуглекислі, сірководневі, радонові, хвойні, йодобромні, скипидарні ванни), душі, електролікування (використовувалися токи різні за своїми характеристиками: напругою, формою, частотою коливань, напрямком) [2].

Результати дослідження та їх обговорення. В наслідок проведених досліджень ми отримали результати ефективності впровадження авторської методики фізичної реабілітації з застосуванням іпотерапії за оцінкою основних рухових функцій (таблиця 1).

Таблиця 1.

**Оцінка ефективності застосування методик фізичної реабілітації
за визначенням основних рухових функцій (у балах)**

Пацієнт №	Група порівняння		Основна група	
	до реабілітації	після реабілітації	до реабілітації	Після реабілітації
1.	69	75	62	68
2.	151	152	138	151
3.	101	104	81	91
4.	66	68	88	97
5.	172	175	118	127
6.	68	67	49	51
7.	99	103	128	141
8.	67	75	44	52
9	44	48	61	75
10.	65	69	79	87
х сер.	90,2	93,6	84,8	94
сер.відх.	29,49091	29,01818	26,56	28
сер.покра щення		3,4		9,2

Аналізуючи результати дослідження наведені в таблиці 1 можемо сказати, що середні показники покращення в групі порівняння складають 3,4 бали, показники покращення в основній групі складають 9,2 бали. Аналізуючи результати авторської методики фізичної реабілітації можна сказати, що зміни в процесі фізичної реабілітації відбулися на рівні істотності $p < 0,01$. За даними статистичного аналізу результати впровадження авторської методики перевищують ефективність модифікованої спартіанської методики, на рівні істотності $p < 0,05$.

Порівняння результатів впливу фізичної реабілітації в основній групі та групі порівняння на інтелект дітей з церебральним паралічем наведено на таблиці 2, ці дані оцінювалися за тестом Равена [5].

Аналізуючи показники даної таблиці можна зауважити, що в основній групі після реабілітації до першої зони інтелектуального розвитку належить 20% осіб, до 2-ої зони – 10%, 3-ої зони – 50%, 4 зони – 10%, це означає, що у 90% хворих відбулося, хоча і не значне покращення інтелектуального розвитку. Ці дані можна пояснити застосуванням спеціальних ігор в процесі реабілітації та психомоторним ефектом реабілітації.

Таблиця 2

**Показники інтелектуального розвитку дітей 6-10 років
(по зонах інтелектуального розвитку)**

Зони інтелект. розвитку	Група порівняння		Основна група	
	до реабілітації	Після реабілітації	до реабілітації	після реабілітації
1 зона	0	1 (10%)	0	2 (20%)
2 зона: 2+	1 (10%)	1 (10%)	1 (10%)	0
2 -	0	1 (10%)	0	1 (10%)
3 зона: 3+	2 (20%)	1 (10%)	2 (20%)	2 (20%)
3 -	3 (30%)	4 (40%)	2 (20%)	3 (30%)
4 зона: 4+	1 (10%)	0	2 (20%)	1 (10%)
4 -	1 (10%)	1 (10%)	2 (20%)	1 (10%)
5 зона	2 (20 %)	1 (10%)	1 (10%)	0

Висновок

Аналізуючи результати впровадження авторської методики фізичної реабілітації осіб віком 6-10 років з церебральним паралічем можна сказати про ефективність даної методики, що відображається в інтелектуальному та фізичному прогресі пацієнтів.

Література

1. *Воронін Д.М.* Іпотерапія в комплексній фізичній реабілітації хворих з порушеннями функцій опорно-рухового апарату // Молода спортивна наука України: зб. наук. Статей в галузі фізичної культури та спорту. Випуск 9. – Львів, 2005. – Т. 2. – С. 54 – 57.
2. *Воронін Д.М.* Методика фізичної реабілітації дітей 6-10 років з церебральним паралічем // Молода спортивна наука України: зб. наук. Статей в галузі фізичної культури та спорту. Випуск 10. – Львів, 2006. – Т. 4. – С. 35 – 38.
3. *Воронін Д.М., Савченко Р.С.* Метод контролю психофізичного стану дітей віком 6-10 років з церебральним паралічем у процесі фізичної реабілітації // Спортивний вісник Придніпров'я: науково-теоретичний журнал Дніпропетровського державного інституту фізичної культури і спорту. № 3/2006. – Дніпропетровськ, 2006. – С. 86 – 89.
4. *Дремова Г.В.* Социальная интеграция и реабилитация лиц с нарушениями опорно-двигательного аппарата на основе ипотерапии : Дис. канд. пед. наук : 13.00.04 – М., 1996. – 257 с.
5. *Козьявкин В.И., Шестопалова Л.Ф., Подкорытов В.С.* Детские церебральные параличи. Медико-психологические проблемы. – Львів: Українські технології, 1999. – 143 с.

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ МЕТОДА ИПОТЕРАПИИ В РЕАБИЛИТАЦИИ ДЕТЕЙ 6-10 ЛЕТ С ЦЕРЕБРАЛЬНЫМ ПАРАЛИЧЕМ

Денис ВОРОНИН

Львовский государственный институт физической культуры

Цель работы – выяснить эффективность использования авторской методики физической реабилитации детей 6-10 лет с церебральным паралічем.

Задания исследования:

1. Разработать авторскую методику физической реабилитации детей 6-10 лет с церебральным паралічем на основе методики ипотерапии.
2. Использовать данную методику в работе ипотерапевтических реабилитационных центров.

3. Выяснить эффективность использования данной методики в процес физической реабилитации.
4. Сравнить результаты от использования авторской методики с результатами использования спартианской методики.

Методы исследования: педагогический эксперимент, тестирование основных двигательных функций, тестирование интеллектуального статуса.

Ключевые слова: методика физической реабилитации, иппотерапия, лечебная физическая культура, церебральный паралич.

EFFECT FROM USING OF METHOD OF HIPPO THERAPY IN REHABILITATION OF CHILDREN 6-10 YEARS OLD WITH CEREBRAL PALSY

Denys VORONIN

Lviv State University of Physical Culture

The aim of research – to investigate effectiveness of using author’s methodic physical rehabilitation of children 6-10 years old with cerebral palsy.

The tasks of research:

1. To form author’s methodic physical rehabilitation of children 6-10 years old with cerebral palsy on the base of hypotherapy.
2. To use author’s methodic in a work of hypotherapeutic rehabilitation centers.
3. To investigate effectiveness of using author’s methodic in a process of physical rehabilitation.
4. To compare results of using author’s methodic with results of spartian methodic.

The methods of research: pedagogical experiment, testing of gross motor skills, testing of intellectual status.

Key words: methodic of physical rehabilitation, hypotherapy, cerebral palsy, remedial gymnastic.